

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Refutatio Tractatus Gregorii De Valentia Hispani, Iesuitæ
Ingolstad. impij, de prophana, abominanda & execrata,
verboq[ue] Dei damnata Missa Pontificia**

Heerbrand, Jakob

Tvbingæ

VD16 H 1081

Generoso Ac Magnifico Domino, Iohanni Raeber à Pixendorff, & in
Grauenwerd, Comiti comitatus Saaros, Sacratissimæ Cæsareæ,
Regiæq[ue] Maiestatis consiliario, & partium regni Hungariæ superiorum

...

urn:nbn:de:hbz:466:1-36568

GENEROSO AC

MAGNIFICO DOMINO, IOHAN-

ni Raerber à Pixendorff, & in Grauenwerd, Comiti comi-

tatus Saaros, Sacratissimæ Cesareæ, Regiæq; Maie-

statis consiliario, & partium regni Hungariæ

superiorum Generali Capitaneo,

domino suo clementi,

S.

Edidit proximis nundinis Francofor-
diensibus, Gregorius de Valentia, Ie-
suita Hispanus, Ingolstadij, præter Libel-
lum de Idololatria, mortuorum inuoca-
tione, statuarumq; adoratione, tam diu
multumq; agitara inter nos controuer-
sia, Tractatum de Missa, contra me. Non quidem pro-
trocatus: *Lis enim mihi fuit de hac materia, cum alio*
quodam eius socio, in eadem schola, qui & ipse quoq;
prior me inuasit, proposita de Missæ sacrificio: Disputa-
tiõe: cui ego proposita alia, respõdi. Hic nescio quare mo-
tus ardilio Hispanus, nũ fortẽ imparẽ huic certamini Col-
legã iudicarit, vt succenturiator illi succederet: vel vt
solus Atlas, qui cœlum Papisticum nutans, ruinamq;
minitans, & Missam Pontificiam, à Luthero labefacta-
tam ac prostratam, erigere possit & sustentare, ab
omnibus iudicetur, Disputatio nem illam meam refuta-
tandam, hinc inde quibusdam excerptis, Tractatu illo
de Missæ instituto, suscepit. Quem ego hominis ve-
sani Tractatum, demonstrata Missæ impietate, horren-
dãq; cœnæ Dominicæ prophanatiõe, hoc Libro refuta-
ui, meãq; defendi Disputationẽ. Atq; ita cum monstris
Pontificijs perpetuum est mihi & irreconciliabile bel-

) (2 lum

PRÆFATIO.

lum. Qui tamen labor mihi perfacilis fuit, quod hominum vanus & ambitiosus, solum clamoribus, sophistica, calumonijs agat contra me, vsitataq; Papistarum argumenta, quibus Dagonem illum suum & Maylim (verbis scripturæ vtat) stabilire conantur, ex decreto conciliabuli Tridentini tantum reperat. Prolixè autem lōgis errorum ambagibus, probare cupit, Missam suam verum esse sacrificium, idq; per folia plus quam ducenta, productis locis, de Melchisedech, qui panem & vinum exercitui Abrahamæ protulisse à Mose scribitur. Vbi homines isti lyncei Sacrificiū vident corporis & sanguinis Christi, sub speciebus panis & vini in figuram oblatum ab illo. Et Malachiæ, qui scribit: In omnibus co offertur incensum nomini meo, & oblatio mundi quia Magnum nomē meum in gentibus: quo loco promissum Missæ sacrificium ab illis perhibetur, scilicet. Sic enim Patres, quos isti crepant, loca hæc de Missæ sacrificio, quod pro peccatis viuorum & morruorum est purgatorio liberandorum, proq; alijs necessitatibus, offerendum, interpretatos esse. Hæc summa est commenti proluxi. Refutauit autem firmis, solidis & perspicuis scripturæ S. S. deinde etiam Patrum testimonijs, vt cum scriptura S. consentiant & concordent, quæ Aduersarius contra coenæ Dominicæ institutionem à Christo factam (quæ fundamentum totius est dispositionis) allegauit, & corruptit.

Hunc librum, Magnifice Baro, Generositati tuæ dedico, speroq; non fore hoc meum officium ingratum. Sed fortè mirabuntur quidā, quo ego id faciam consilio, cum argumentum hoc personæ minus conuenire videatur. Quid enim summo Hungariæ Capitaneo in finibus Turciæ, quasi in acie, præsidio certe & statione per-

petua contra Turcicas irruptiones collocato, cum libro
Et quidem de Missa, vel potius cōtra Missam scripto:
cum Missis potius maximo numero isthic celebratis,
eyrannis & rabies Turcica repellenda videatur superstiti-
tiosis adhuc quā plurimis. Adde, quod vulgus grega-
riorum militū plerūq; malè audiat, prophaniq; dicantur,
quòd neglecta plerūq; pietate & religione, castra
tantū & non templa sectentur, nisi vt illic rapinas exer-
ceant, & diras in Deum euomant plerūq; execratio-
nes. Sicut Poeta canit:

*Nulla fides pietasq; viris, qui castra sequuntur,
Venalesq; manus, ibi fas, ubi maxima merces.*

Sed & fortes ac strenui milites armis magis, gladijs,
bombardis &c. quæ quotidie tractant, quibusq; cum
hoste congregiendum, quā libris, qui ad militiam &
victoriam inepti esse parumq; facere videntur, gaudent
& delectantur.

Verū, si rem rectè perpenderit, longè secus
habet, quā vulgò existimatur. Hoc enim vitæ genus,
militum scilicet, Deo probatur, in eoq; grata ipsi fieri
possunt: quod Baptista, à militibus interrogatus, quid
sibi faciendum esset, docet. Non enim, armis abiectis,
stationem, & vitæ genus deserere & mutare, sed in eo-
dem perseverare, & quæ vocatio postulat iustè, facere
præcepit. Ad tuendam enim patriam, pacem, vel con-
seruandam, vel amissam reparandam, tranquillitatemq;
Reipub. defendendam milites Deus vocat: vt in pace,
tranquillitate, & ocio pietatem colere & sectari, sanctè
& iustè vivere, quietamq; & tranquillam vitam
agere, in omni pietate & castitate, vt docet Aposto-
lus, atq; ita Religionem veram ac synceram propagare
possimus: quæ hostilibus barbarorum incursionibus,
omnia non solū neglecta iacent (silent enim inter ar-

):(ma

ma leges) sed etiam vastantur, & penitus evertuntur, quod pro dolor in illis partibus, quæ in Turcorum vicerunt potestatem, videre est. Iste ergo finis est militiæ, & militum, & Capitaneorum, & Ducum Christianorum. Sic Dauid bella gessit, & Deo dante successum, foelicesq; euentus, ac victoriam contra hostes, foelicitate fuit Rex, Dux, & Imperator, quod gratus agnoscit & prædicat, dicens: Benedictus Dominus Deus meus, qui docet manus meas ad prælium, & digitos meos ad bellum, Protector meus, & in ipso speravi, qui subleuauit populum meum sub me. Qui das salutem regibus, qui redemisti Dauid seruum tuum, de gladio maligno eripisti me, & erue me de manu filiorum alienorum &c. Item Non enim in arcu meo sperabo, & gladius meus non saluabit me. Nec enim patres nostri in gladio suo posuerunt terram, & brachium eorum non saluauit eos, sed dextera tua, & brachium tuum. Sic Ioab, summus militiæ eius dux, vbi iam instructa acie, cum hoste congreduendum & dimicandum esse videt, fratrem Abisai quem alteri cornui præfecerat, cohortatur, Esto vir fortis, & pugnemus pro populo nostro, & ciuitate Dei nostri: Dominus autem, quod bonum est in oculis ipsius, faciet.

Deinde victoria magis, pijs à Deo precibus impetratur, quàm robore exercitus. Sicut Iosaphat, pius Rex, non armis, quàm precibus ad Deum fuis, insignem & præclaram victoriam reportauit. Sic Maccabæi quoq; pro lege Domini, & sic aris & focis pugnantes, precibus magis, quàm viribus, quibus longè erant inferiores, præclaras reportauerunt victorias à gentibus.

Præterea, in historia Euangelica trium fit mentio

P R A E F A T I O :

Capitaneorum, qui etsi Ethnici fuerint, extra Remp^{te} Iudæorum, maxima tamen illorum fuit & prædicatur pietas erga Religionem gentis Iudaicæ, veram tum in terris Dei Ecclesiam. Quorum vnus Synagogam extruxit Iudæis, in qua conuenientes Scripturâ sacram tractarent, Deum pijs inuocarent precibus, colerent & celebrarent: cuius fidem supra modum Christus prædicauit, eamq; longè omnibus suæ gentis hominibus hoc nomine prætulit: Amen, inquit, dico vobis, tantam fidem non inueni in Israel. Centurio verò qui Christo adstitit in cruce morienti, Deum glorificauit, huncq; crucifixum, in medio pendentem latronum, quem Pontifices & sacerdotes, qui Ecclesia Dei perhiberi volebant, eiusq; columnæ præcipuæ, in crucem suo iudicio & sententia, tanquam blasphemum & seditiosum, egerant: iustum ipse, & verè filium Dei pronunciat, & confitetur. Quantò igitur hic omnibus istis melior, iustior, sanctior Ceturio? Sic & Cornelij præcipuè Centurionis prædicatur pietas, cui Deus misso angelo apparuit, pleniorẽq; sui cognitionem per Apostoli Petri prædicationem dedit, & postea effuso Spiritu S. donis miraculosis illustrem reddidit, vt cum tota familia Christum, Saluatorem vnicum, vera fide agnouerit, & coluerit. Interea Scribis, Pharisæis, Sacerdotibus, & Pontificibus populi Dei, qui vel soli videbantur Ecclesia Dei, in sua impietate perseuerantibus, derelictis, & pereuntibus, quod Christum recipere nollent, Apostolosq; eius persequerentur. Quod ipsum hodie quoq; accidit.

His pijs Centurionibus, Generose Baro, si Generositatem tuam annumerem, (nihil do auribus) non peccatu

P R Æ F A T I O

peccatorum me scio. Audio Generositatem tuam, puero, inuictissimi, potentissimi, & foelicissimi Imperatoris Caroli V. castra secutum, & sub illo tyrocini exercuisse. Sicut eleganter admodum Virgilius scribit Euandrum, Regem senio confectum, Pallanta filium suum Aeneæ adiunxisse, hisq; commendasse verbis

*Hunc tibi præterea spes & solatia nostri
Pallanta adiungam, sub te tolerare Magistro
Militiam & graue Martis opus, tua cernere facta
Assuescat, primis & te miretur ab annis.*

Ita Generositatem tuam à parente Generoso Christophoro (quem adhuc in viuis octuagenariam maiorem esse audio) inuictissimo illi Imp. sed melioris fato, traditam & commendatam, sub illius signis & auspicijs, perpetuis exercitatâ bellis, per omnium bellorum gradus, ob incredibilem militiæ peritiam, ad summum ascendisse fastigium, Vt iam pro Republica Christiana in finibus Turciæ in præsidio collocata, summa cum laude versetur. Ingens decus est & ornamentum fortitudo bellica, & rarum Dei donum foelices salutare duces exercitus. Quod si accedat vera animi pietas, vera Dei agnitio, fides indubitata, inuocatio Dei vera per Christum, timor & obedientia Dei: nihil pulchrius, nihil maius excogitari potest in terris. Tales fuerunt duces militiæ, Iosua, Dauid, Iosaphat, Hieronimus, Reges Iuda: Tales, Constantinus verè Magnus, Carolus Magnus, Ottones, Henrici, Friderici, Imperatores.

Talem, Generose Baro, te quoq; à multis prædicari audio. Satis etiam celebrare, Generositatis tuæ pietatem. D. Caspar Crazerus, aulicus eius concionator, non potest

P R Æ F A T I O

potest, literis de ea ad me datis. Nam bellica virtus, quia in oculis versatur omnium, & publicum bonum est, aliàs omnibus est nota. Hæc verò domestica sunt, & priuata pietatis exercitia quotidiana, precationum, lectionum sacrarum meditationes, & colloquia de rebus sacris, etiam in mensa, maximè finitis concionibus sacris, stadium & amor religionis nostræ synceræ, educatio liberorum, & assuefactio ad pietatem, instillatis pietatis seminibus teneris eorum animis, captiuorumq; Christianorum redemptio. Sicut cum hæc, cum alia, idè ad me perscripsit, tantis G. T. animi ornamens esse dotibus, vt verè affirmare possit, Deum in eam omnes effudisse virtutes ac dona spiritualia liberalissimè. Quòd si tales multos haberet Germania Duces & Capitaneos, nã facilius & fortius inuersiones & impressiones Turcicæ repellerentur. Hisce enim Deus salutem dat, sicut David cecinit. Quæ cum in hunc sint comparata modum, author idem D. Crazerus mihi fuit, vt Scriptum hoc sub nominis vestri auspicio publicarem, meq; hoc ipso rem vobis, pro singulari vestro erga Religionem nostram synceram amore & studio, facturum gratisimam, mihi confirmauit. Nec dubium est, vestra pieate & precibus plus vos apud Deum, patrem liberatoris nostri Iesu Christi, eisq; tanquam globis bombardicis, contra barbaros & crudeles Turcos emissis, efficere, quàm Pontificios omnes, in toto orbe Christiano, cum omnibus suis Missis, quibus Deus nõ propitiatur, nec ira eius placatur, sed magis irritatur & prouocatur horrenda ista Idololatria, coenæq; Dominicæ prophanatione. Cumq; Missas suas isti execratas nolint facere missas, dubium non est, Deum illis pro-

P R A E F A T I O.

Prouocatum, Turcos immittere, vt ipsi Missam abrogent. Quod ipsum Ieremias populo Iuda conacione sed frustra, quemadmodum nos iam quoque aduersarijs. Quia Iddolatræ cæci sunt. Nihilominus autem faciamus nos vtrinque officium, Docendo, scribendo nos: Vos verò præliando fortiter, & coniunctis ad Deum precibus petamus, vt Germaniam, dulcissimam nostram patriam, contra rabiem Turcicam, & Pontificiam, clementer defendat, synceramque Religionis & verbi sui doctrinam apud nos conferuet, & ad posteritatem quoque propaget.

Postremò, Generose Baro, humiliter peto, hoc meum studium æquo animo, hilarique fronte, & eximia vestra pietate, suscipiatis. Ego uicissim Generositatem vestram Deo Opt: Max. commendans quem toto pectore oro, vt eam florentemquam diutissime conferuet, aduictis animi & corporis viribus, angelicisque suis castis, piorum custodibus, cum exercitu & presidio insinibus Turcicis circumuallet & castrametum in circuitu vestro, atque roboret, vt multa Reipub. Christianæ salutaria, contra communem patriæ hostem efficiatis, Amen. Data Tubingæ, Calend: Februarii Anno 1581.

Jacobus Heerbrandus
& Professor Theologiae
Academia Tubingensium